

Ülevaade tingimustest Estonia

Kontekst

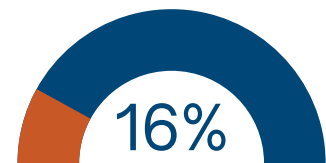
Eestis pole "uudiskõrbe" küsimus pideva tähelepanu all, pigem kerkivad sellekohased probleemid aeg-ajalt. Näiteks on sellele küsimusele pööratud tähelepanu Tallinna Ülikooli analüüsis, mis sedastab, et **kohalike uudistekanalite sulgemisega** võivad jääda mitmed piirkonnas elavad inimesed uudiskõrbe.

Eesti seadusandluses ei ole sätestatud "kohaliku meedia" ja "kogukonnameedia" konkreetset määratlust. Praktikas seostatakse **kohalikku meediat tavaliselt konkreetsete piirkondade ja maakondadega.**

2023. aasta uuringus tuuakse välja, et on ka piirkondi, kus tegutseb kohalik ajakirjanduslik väljaanne, ent mida võiks pidada uudiskõrbeks. Seda juhul kui **ajakirjanikel puuduvad vajalikud ressursid, et täita oma professionaalset valvekoera rolli.**

Väljal on tegutsemas 151 kohalikku meediaväljaannet (mh kodanikualgatused, kohalike omavalitsuste väljaanded ja infobrošüürid). **Vaid 25 neist on professionaalsed ajakirjandusväljaanded, mis annavad oma panuse meediamaastikule.**

Meediamaastik väljaspool Eesti suuremaid linnu

Maapiirkondades, mis jäävad näiteks Eesti saartele, Loode-Eestisse või Lääne-Eestisse, on olemas kohalikud meediaväljaanded. Ent seal seistakse silmitsi probleemidega, mis takistavad kohaliku väljaande levimist. Näiteks on viimastel aastatel müügipunkte vähenenud, lisaks võib majapidamistes olla probleeme interneti ühendusega.

Eesti Rahvusringhäälingul (ERR) on stabiilne kohalike korrespondentide või filiaalide võrgustik. **Peamine uudisteagentuuri BNS-i peakontor on Tallinnas, jäädes kohaliku tasandi uudistevoost nõnda eemale.**

Kohalikul tasandil jääb müügipunkte üha vähemaks, on probleeme kojukande ja töötajate vähenemisega. See omakorda mõjutab ajalehtede õigeaegset kättetoimetamist.

Lüngad riiklikus toetuses ja andmete kogumisel

Riikliku rahalise toetuse osas ollakse osaliselt nõus, et see on olnud piisav, kasutusel on olnud meetmed nagu käibemaksu vähendamine, kojukandetoetused ja COVID-19 kriisifondid. Siiski on endiselt mure ebastabiilsuse osas: käibemaks, mis varem oli 5%, plaanitakse tõsta 9%-le. **Kuna riigi toetused jõuavad pigem juba toimivate väljaanneteni, mis ajalooliselt on kirjutava meediumiga seotud, võivad kohalik alustav televisioon ja raadio jääda tähelepanuta.**

Kuna meil puuduvad täielikud andmed kohalike meediaväljaannete ja välja (sh turu) kohta, pole võimalik hinnata seda, milline on kohaliku ajakirjanduse tulevik.

Professionaalsed standardid

Lisaks sellele, et Eesti ajakirjanikud seisavad silmitsi erinevate tööga seotud probleemidega, on ajakirjanike organisatsioonide tõhusus kohalikul tasandil küsitav. Praktikute kriitilised seisukohad kätkevad muuhulgas skeptilisust organisatsioonide võimekuses tuua kaasa ja jõustada muutusi. Seda tunnet süvendab asjaolu, et organisatsioonide aktiivsest tegevusest puudub konkreetne ülevaade. Lisaks toimuvad organisatsioonidega seotud kohtumised valdavalt suuremates linnades (või pealinnas), mistõttu jäävad paljud kohalikud ajakirjanikud neist eemale.

Kui suuremad kohalikud väljaanded järgivad eetikakoodeksit, siis väiksemate iseseisvate väljaannete ajakirjanikud ei pruugi järjekindlalt eetikakoodeksit silmas pidada. Nii võib jääda valvekoera roll kohalikul tasandil unarusse.

Toimetuse sõltumatus

Eestis puudub seadusandlus, mis reguleeriks poliitilise võimu lahusust ajakirjandusest. Selle tulemusel võivad näiteks poliitikud väljaandeid luua või osta.

Eesti Rahvusringhäälingul on Eesti mitmes paigas korrespondente ja Tartus on ka eraldi toimetus, ent ERRi kese asub Tallinnas. **ERRi nõukogu koosneb peamiselt poliitikutest või poliitiliselt motiveeritud isikutest, kes kommenteerivad ja kinnitavad ERRi finantsplaani. See asjaolu ning riigieelarvele toetumine võivad panna ERRi sõltumatuse surve alla.**

Turukontsentratsioon

Omanike kontsentratsioon on Eestis kõrge: Eesti Meedia omab märkimisväärset osa kohalikest väljaannetest.

Kuigi enamik väljaannetest on autonoomsed, tekitab üldine kontsentratsioon muret mitmekesisuse puudumise pärast.

